

Arbetsmarknadsutsikterna våren 2017

STOCKHOLMS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2017-2018

Konjunkturläget

Farhågorna kring en avmattning i den globala och framför allt den europeiska ekonomin till följd av osäkerhet kring utgången i de amerikanska presidentvalet, brexitomröstningen, och andra nationella val runt om Europa, som i Frankrike, har inte blivit verklighet. I stället för en avmattning ser vi en svagt positiv tillväxt i världen, USA, och även Europa. Den svenska ekonomin fortsätter att vara stark. Konjunkturläget i Sverige kan beskrivas som en mogen högkonjunktur, där resursutnyttjandet är högt och både den inhemska och utländska efterfrågan är mycket hög. Troligen når tillväxten sin topp under innevarande år, med en försiktig avmattning under 2018, dock fortfarande med en god tillväxt.

I Arbetsförmedlingens intervjuundersökning, våren 2017, framkommer att stämningssläget bland de privata arbetsgivarna i Stockholms län ökat kraftigt sedan höstens undersökning. Framför allt är det byggverksamheten och IT-sektorn som blivit mer positiv, men även industrin och offentliga tjänster ligger kvar på höga nivåer vad gäller efterfrågeförväntningar.

Prognos över sysselsatta och arbetslösa

Arbetsförmedlingens prognos för våren 2017 är att antalet sysselsatta i Stockholms län ökar med 27 000 i år. Det motsvarar en tillväxttakt på 2,3 procent. Detta är en kraftig ökning jämfört med den prognos som presenterades i höstas. Vid senaste prognostillfället var de arbetsgivare som ingick i intervjuundersökningen mycket mer försiktiga i svaren kring sina rekryteringsplaner. Detta hängde ihop med de farhågor som beskrivits inledningsvis. Fortsatt goda ekonomiska förutsättningar och en endast lindrigt försvagad konjunktur gör att sysselsättnings-tillväxten antas fortsätta under 2018. Arbetsförmedlingen bedömer att sysselsättningen ökar med 21 000 personer under 2018, vilket motsvarar en tillväxt på 1,8 procent. Med en tillväxt på totalt 48 000 jobb under prognosperioden utgör Stockholms län hela landets sysselsättningsmotor.

Samtidigt med den mycket goda sysselsättningstillväxten förväntas antalet arbetslösa öka. Denna ökning förklaras i sin helhet av nyanlända som skrivs in i Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag. Sista kvartalet 2017 kommer antalet arbetslösa vara 3 900 personer fler än motsvarande period 2016. Sammanlagt kommer 72 600 personer vara inskrivna arbetslösa,

vilket motsvarar en arbetslöshet i länet på 6,0 procent. Under 2018 väntas antalet arbetslösa öka med ytterligare 2 100 personer. Antalet inskrivna det fjärde kvartalet nästa år kommer då uppgå till 74 700 personer. Detta motsvarar en arbetslöshetsnivå på 6,0 procent i slutet av 2018. Därmed kan vi konstatera att den långvariga trenden med en fallande arbetslöshet i Stockholms län är bruten. Arbetsförmedlingen bedömer således att den relativa arbetslösheten ligger still över prognosperioden.

Arbetslöshetens sammansättning

Stockholms läns arbetsmarknad är, likt rikets, tydligt uppdelad. Det är till stor del utrikes födda personer som är inskrivna som arbetslösa på Arbetsförmedlingen. Arbetslösheten i länet uppgick i april 2017 till 6,0 procent. För inrikes födda är arbetslösheten 3,0 procent och för utrikes födda är motsvarande siffra 14,3 procent. Största enskilda förklaring till denna stora skillnad är att antalet personer i Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag, utan tidigare kontakt med den svenska arbetsmarknaden, är stort. Det är naturligt att det tar längre tid för dessa personer att finna en anställning. För många tar det längre tid än etableringsuppdragets två år att finna sin första anställning, detta gör att många arbetssökande kvarstår som arbetssökande efter uppdragets upphörande. Den andra stora förklaringen till skillnader i arbetslöshet mellan inrikes och utrikes födda är skillnaden i utbildningsnivå. Arbetsgivarna i Stockholms län efterfrågar oftast arbetskraft med avslutad gymnasieutbildning och inte sällan eftergymnasial utbildning, ofta stämmer de utrikes föddas utbildningar inte med de behov som arbetsgivarna har. Dessutom är det både svårt och tidskrävande för de utrikes födda med gångbara utbildningar att få dessa validerade och godkända.

Tider i arbetslöshet

Arbetsförmedlingen definierar en arbetslöshetstid över tolv månader som långtidsarbetslöshet. Om man undantar de personer som deltog i etableringsuppdraget, var 62 000 personer öppet arbetslösa eller i arbetsmarknadspolitiskt program i slutet april 2017. Av dessa hade 24 000 varit arbetslösa minst tolv månader. Både det totala antalet inskrivna och antalet långtidsarbetslös hade sedan april 2016 minskat med drygt 3 procent. För att klara framtida utmaningar i en tid med sämre förutsättningar på arbetsmarknaden och en lägre aktivitet i ekonomin, bör Arbetsförmedlingen, tillsammans med sina samarbetspartners jobba än mer med att aktivera de långtidsarbetslösa och göra dessa attraktiva och anställningsbara genom exempelvis utbildning.

Utmaningar på Stockholms arbetsmarknad

I slutet av den kompletta rapport beskrivs de största utmaningarna på Stockholms arbetsmarknad. Hur får vi till en så snabb och effektiv etablering av de nyanlända som möjligt? Det råder högkonjunktur, arbetsgivarna har svårt att hitta rätt kompetens till sina vakanser. Vad kan göras för att underlätta mötet mellan arbetsgivare och arbetssökande? Med vetskap om att ett av det största hindren till anställning är låg, alternativt fel utbildning, även ålder, vissa funktionsnedsättningar och födelseland korrelerar med längre arbetslöshetstider. Hur minskar vi arbetslöshetstider för de personer som inte når arbetsgivarnas kompetenskrav?

Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:

arbetsformedlingen.se/prognoser